Lietas Nr. C07059113
Lietas arhīva Nr. C-0591-13/1

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē, 2013.gada 15.novembrī

Aizkraukles rajona tiesa

tiesnese I.Silicka

izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. C/ maza apmēra prasībā pret /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2013.gada 16.jūlijā /pers. C/ cēlusi Aizkraukles rajona tiesā maza apmēra prasību pret /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu meitas /pers. A/ uzturam.

Ar Aizkraukles rajona tiesas tiesneses 2013.gada 22.jūlija lēmumu prasības pieteikums atstāts bez virzības un noteikts termiņš lēmumā norādīto trūkumu novēršanai. Prasītāja 2013.gada 12.augustā lēmumā norādītos trūkumus novērsusi un ar 2013.gada 15.augusta Aizkraukles rajona tiesas tiesneses lēmumu prasības pieteikums pieņemts un ierosināta civillieta.

Prasības pieteikumā norādīts, ka kopdzīvē ar atbildētāju 1999.gada 27.janvārī dzimusi meita /pers. A/, atbildētājs atzinis paternitāti labprātīgi 2013.gada 19.martā. 2013.gada 10.aprīlī prasītāja un atbildētājs noslēguši rakstisku vienošanos par to, ka atbildētājs meitas uzturam maksās 100 latus mēnesī. Atbildētājs noslēgto vienošanos nepilda.

Prasītāja norāda, ka meita mācās Ogres vidusskolas 8.klasē, apmeklē mākslas skolu. Meitai pārtikai, apģērbam, zālēm, higiēnas precēm kopā nepieciešams vidēji Ls 182 mēnesī.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja meitas uzturam uzturlīdzekļus Ls 100 mēnesī līdz laikam, kamēr meita pati spēs sevi apgādāt. Lūdz spriedumu daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildīt nekavējoties.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177., 179.pantu, Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja nevēlas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa nosaka - ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

No lietas materiāliem redzams, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu 2013.gada 15.augustā prasītājai un atbildētājam ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim *(lietas 24.-25.lapa).*

Rakstveida paskaidrojumus par celto prasību atbildētājs nav iesniedzis.

Ar Aizkraukles rajona tiesas tiesneses 2013.gada 14.oktobra lēmumu civillietas izskatīšana nozīmēta rakstveida procesā 2012.gada 12.decembrī. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu 2012.gada 28.novembrī pusēm paziņots par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā *(lietas 42.lapa).*

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos materiālus, tiesa atzīst, ka /pers. C/ prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

Civillikuma 179.pants paredz vecāku pienākumu samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnus. Pienākums gādāt par bērnu

uzturēšanu nebeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

1999.gada 27.janvārī dzimusi /pers. A/. Bērna vecāki ir /pers. D/ un /pers. C/ *(lietas 8.lapa))*.

No prasības pieteikuma un tam pievienotajiem materiāliem secināms, ka bērna ikdienas aizgādību realizē prasītāja /pers. C/.

Ar lietas materiālos esošo 2013.gada 10.aprīļa Vienošanos pierādīts, ka puses vienojušās par meitas aizgādību un uzturlīdzekļu maksāšanas kārtību *(lietas 9.lapa)*.

Vienošanās 2.4.punktā noteikts, ka atbildētājs samērā ar savu mantas stāvokli un ienākumiem dod uzturlīdzekļus meitas uzturam Ls 100 mēnesī līdz meitas pilngadības sasniegšanai, ja meita studēs, līdz 24 gadu vecumam. Savukārt, vienošanās 3.2.punktā noteikts, ka abu vecāku pienākums ir uzturēt bērnu samērā ar viņu mantas stāvokli.

Civillikuma normas neaizliedz vecākiem jebkādā veidā panākt vienošanos par materiālas palīdzības nodrošināšanu bērna audzināšanai, un tas nav pretrunā ar Latvijas Republikas Bērnu tiesību aizsardzības likuma normām, kā arī ar ANO Bērnu tiesību deklarācijas un Bērnu tiesību konvencijas normām. Tādējādi tiesa atzīst, ka Vienošanās ir noslēgta tiesiski.

Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Tiesa atzīst, ka Vienošanās pierāda to, ka puses labprātīgi, atsevišķā tiesiskā aktā, vienojušās par uzturlīdzekļu apmēru nepilngadīgā bērna uzturam, un šādam aktam ir tiesiska nozīme pušu attiecībās uzturlīdzekļu jautājumā.

No Civillikuma 179.panta satura izriet, ka uzturlīdzekļu piedziņa ir samērojama ar vecāku spējām un mantas stāvokli, taču, ņemot vērā, ka 2013.gada 10.aprīļa Vienošanās pastāv, tā nav atzīta par spēkā neesošu, un puses kā darījuma dalībnieces nav grozījušas Vienošanās saturu vai lūgušas tiesu Vienošanos grozīt vai atcelt, tiesai ir pamats secināt, ka Vienošanās tekstā pielīgtais pienākums saista puses.

Tādējādi prasītāja un atbildētājs ir labprātīgi vienojušies par uzturlīdzekļu apmēru meitas uzturam un to samaksas kārtību. Šādam vienošanāsaktamir tiesiska nozīme un tas rada saistību, kas jāpilda. Minētais nav pretrunā ar Civillikuma 179.pantu, kad strīdus gadījumā uzturlīdzekļu apmēru nosaka tiesa.

No prasības pieteikuma secināms, ka atbildētājs nepilda noslēgto vienošanos un nesniedz materiālu palīdzību meitas uzturēšanā. Iebildumus pret prasību, pierādījumus, ka atbildētājs nodrošina meitai uzturlīdzekļus vismaz valstī noteiktajā minimālajā apmērā, atbildētājs tiesā nav iesniedzis.

No 2013.gada 16.jūlija VSAA Jēkabpils reģionālās nodaļas izziņas Nr.13/1619112 redzams, ka prasītāja saņem ģimenes valsts pabalstu Ls 8 mēnesī *(lietas 12.lapa)*. No lietai pievienotās 2013.gada 8.jūlija kooperatīvās sabiedrības „Baltijas dārzeņi" izziņas Nr. 57-I/BD redzms, ka prasītājas vidējā darba alga pēc nodokļu nomaksas ir Ls 439,62 mēnesī *(lietas 11.lapa)*.

Prasītājai /pers. C/ ir kredītsaistības pret AS /Nosaukums/, kuru atlikums uz 2013.gada 25.oktobri ir EUR 57803,96, un, atbilstoši kredīta atmaksas grafikam, mēneša maksājums ir EUR 238,59 *(lietas 38.lapa)*.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 2.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai vajadzīga īpaša aizsardzība un gādība. Šī likuma 10.pants paredz bērna tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību, katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Prasītāja iesniegusi izvērstu tāmi, norādot meitas uzturam nepieciešamos izdevumus *(lietas 31.-37.lapa)*. Atbilstoši iesniegtajai tāmei, izdevumi meitas vajadzībām aprēķināti vidēji 420 mēnesī. Aprēķinos iekļauti izdevumi, kas nepieciešami pārtikas iegādei (Ls 50 mēnesī), apavu, apģērba iegādei (Ls 30), baseina apmeklējumiem, dejošanai (Ls 10), pusdienām skolā (Ls 20), higiēnas precēm (Ls 8), medikamentiem (Ls 16), komunālo pakalpojumu apmaksai (Ls 93), Lattelekom pakalpojumiem (Ls 22), kredīta maksājumiem par mājokli (Ls 185).

Prasītāja cēlusi tiesā prasību par uzturlīdzekļu piedziņu no atbildētāja saskaņā ar Civillikuma 179.pantu, jo labprātīgi noslēgtā vienošanās nav sasniegusi savu mērķi – regulāri no atbildētāja saņemt ikmēneša uzturlīdzekļus vienošanās 2.4.punktā noteiktajā apmērā. Prasītāja cēlusi uzturlīdzekļu prasību, kur prasības priekšmets ir labprātīgi noslēgtās vienošanās nepildīšana. Prasītāja lūgusi piedzīt uzturlīdzekļus vienošanās noteiktajā apmērā Ls 100 mēnesī. Nosakot uzturlīdzekļu apmēru, tas jāsaista ar vecāku mantisko stāvokli un bērna nodrošinājumam nepieciešamo uzturlīdzekļu apmēru. Noslēdzot 2013.gada 10.aprīļa vienošanos, atbildētājs minēto uzturlīdzekļu summu atzinis par atbilstošu saviem ienākumiem un bērna vajadzībām.

Atbildētājs paskaidrojumus par celto prasību nav iesniedzis un iebildumus pret prasībā minētajiem apstākļiem nav izteicis, nav iesniedzis pierādījumus tam, ka pilda 2013.gada 10.aprīļa vienošanos par uzturlīdzekļu maksāšanas kārtību, nav cēlis tiesā prasību par tās grozīšanu vai izbeigšanu.

Ņemot vērā to, ka atbildētājs meitas uzturam nedod līdzekļus, par ko puses vienojušās, tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami uzturlīdzekļi meitas /pers. A/ uzturēšanai 2013.gada 10.aprīļa vienošanās noteiktajā apmērā – Ls 100 mēnesī.

Prasības pieteikumā prasītāja nav norādījusi, no kura laika lūdz piedzīt uzturlīdzekļus. Civilprocesa likuma 1.pants paredz, ka katrai fiziskai un juridiskai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Konkrētajā gadījumā prasītāja ir vērsusies savu aizskarto tiesību aizsardzībai tiesā ar prasības pieteikumu 2013.gada 16.jūlijā, līdz ar to, uzturlīdzekļi piedzenami no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas – 2013.gada 16.jūlija.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi

vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par līdzekļu piedziņu bērnu uzturēšanai. Tā kā prasības pieteikumā prasītāja šādu lūgumu ir pieteikusi, spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti, līdz ar to, atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmās daļas noteikumiem, no atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva, kas nosakāma saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu, 35.panta pirmās daļas 3.punktu. Tā kā uzturlīdzekļu gada maksājumu summa ir Ls 1200, piedzenamās valsts nodevas apmērs ir Ls 180 (15 % no Ls 1200). Turklāt no atbildētāja piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi – izdevumi, kas saistīti ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu to faktiskajā apmērā - Ls 6,09 *(lietas 2.lapa)*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} pantu, atbildētājam nesakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš daļā par tiesas izdevumu piedziņu – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 190., 193., 204.^{1} pantu, 250.^{25} pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt pilnīgi.

Sākot no 2013.gada 16.jūlija piedzīt no /pers. D/, /personas kods/, par labu /pers. C/, /personas kods/, uzturlīdzekļus 1999.gada 27.janvārī dzimušās meitas /pers. A/, /personas kods/, uzturam Ls 100 (viens simts latu) mēnesī līdz laikam, kad meita pati spēs sevi apgādāt.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. D/, /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu Ls 180 (viens simts astoņdesmit latus), un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 6,09 (sešus latus un 09 santīmus).

Noteikt /pers.D/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu daļā par tiesas izdevumu piedziņu – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas - 2013.gada 15.novembra, kasācijas sūdzību iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Tiesnese I.Silicka